

JOSH PARADEZA

Si Josh Paradeza ay isang manunulat na tubong Zambales. Napabilang sa iba't ibang palihan at pinagpalang nagwagi sa ilang mga patimpalak sa panitikan maging sa experimental short films. Sa kasalukuyan, sinusubukan niyang isapapel ang mga tinatanaw na posibilidad ng queer narratives—o anumang attributes nito—at kung paanong ang kuwento ay sabay na pagbubuo ng mundo sa sarili at pagbubuo ng sarili sa mundo. Mahilig siya sa tokwa.

PERLA, ANG KALBONG SIRENA

“Binibigyan pala ng paa ang syokeh?”

Pinigilan ni Perla ang sarili na ihambalos kay Manilyn ang mangkok ng adobong pusit. Imbes na manamnam ang bagong flavors labas sa alat ng dagat ay kailangan niyang tiisin ang mga tanong ng kapatid ni Bandam. Kundi lang niya uutangan ang babae ng pamasaha papuntang Maynila ay hindi siya magtitiis sa bunganga nito.

Kunsabagay, kataka-taka naman talaga ang transformation ni Perla. Epekto ng sobrang panood ng TV, sabi ng nanay niyang si Nanette, nang unang ipahayag ni Perla ang pangarap na rumampa sa “Miss U and A”. Hanggang sa pag-alis ni Perla ay kontra pa rin si Nanette sa pagiging beauconera nito. Kung hindi raw siya nagbababad sa pampang para makasulyap sa mga pinapanood nila Bandam ay hindi ito magrebelde nang ganyan. Paniguradong hindi rin sana iitim ang siko niya sa maghaponing pagsasalumbaba sa dike. Natigil lang ang arawang pagbababad nang ibenta ni Bandam ang TV pambayad sa kabaong ng sariling ina.

Mabalik sa legs ni Perla. Partikular siya sa hiniling sa Mahiwagang Tahong: kung hindi rin kay Angelica Jones aka Miss Flawless ang legs na makukuha ay babalik na lang siya sa dating pwesto sa dagat at magmamaktol sa piling ng mga patay na korales. Maswerte si Perla dahil suportado ng Mahiwagang Tahong ang paglabas niya sa telebisyon—minsan lang makapanood ang Mahiwagang Tahong ng kababayan kaya ibinigay agad ang hiling ni Perla. Pagdating na pagdating ng sirena sa pampang ay napalitan agad ang malansang palikpik at buntot ng tuhod at legs ng mestiza.

“Sana humingi ka rin ng buhok,” sabi ni Manilyn, tumatalsik ang kanin mula sa bibig. Huminga nang malalim si Perla, bagong bagay na nagagawa ng bagong baga, at hinayaan na lang ang komento. Tumabi si Bandam kay Perla, may dalang isang bandehadong kanin. “Perla, kain ka pa.” Tumanggi si Perla, sa ngalan ng kaniyang inaalagaang figure, pero mapilit si Bandam. Isa pa, mabango ang luto nitong si Bandam, napapasarap ang dati nang masarap na pusit. Buti nga at ang kababata niya ang nakakita sa kaniya pag-ahon; kundi si Bandam ay baka may naka-buena mano pa sa pampang.

“Magkano ang kailangan mo?” tanong ni Manilyn. Ayon sa kalkulasyon nila ni Bandam, isang libo lang ang kailangan ni Perla. “500 na ang papunta ng Maynila, a. Kakain ka pa. Paano ka babalik?”

Humalakhak si Perla. “Sinong may sabing babalik ako?” Bago siya nagtungo sa Mahiwagang Tahong ay desidido siya sa polisiyang “no return, no exchange”. Sawa na rin siya sa taon-taong audit sa bilang ng mga nabibingwit na tao kung saan palagi siyang kulelat. Hindi naman niya kasalanang nababasag ang panghahalina ng boses niya tuwing nasisilaw ang mga bakasyunista sa liwanag na tumatalbog sa kaniyang bumbunan. Sa totoo lang, mabigat din kay Perla na nauubos na ang paborito niyang pusit sa dagat.

Bago matulog si Manilyn ay sinigurado na ni Perla ang pera. Alam niyang tuso si Manilyn. Kaya nga kahit nag-aaral pa lang ay mabenta na ang pwesto nito ng takoyaki sa bayan. Nang dumapo sa palad niya ang malutong na isang libo, minadali niya ang pag-iimpake ng mga damit ng yumaong ina ni Bandam at nagpaalam sa magkapatid.

“Tatawag ka ha?” paalala ni Bandam sa kaniya. Parehong walang cellphone ang dalawa, pero tumango pa rin si Perla, saka naglakad patungo sa hintayan ng bus pa-Maynila.

Pinilit ni Perla ang sariling makatulog sa bus. Dahil hindi na siya nakatira sa dagat, mas madali nang lumitaw ang mga pimples at eye bags kapag kinulang sa tulog. Dahil hindi na babad sa tubig, kailangan niyang mag-invest sa matibay na payong para labanan ang init ng araw at hindi maging daing. Ay, saka na iyon, kapag natiyak na niya ang audition.

Nakikita na niya ang katuparan ng mga pangarap niya. Pagkababang-pagkababa sa bus sa Cubao ay papara siya ng taxi. Pagkasabi ng “Mother Ignacia” ay alam na agad ng driver kung saan siya dadalhin, alam na ang pakay niya. Sa building ay ihahatid siya agad ng guard sa loob, at ang isa pang guard sa loob ay ituturo siya sa panibago pang guard, hanggang sa susunod na guard, at pagkatapos ng ilan pang pagpapasa-pasa ay mapupunta siya sa studio ng pinakamamahal niyang noontime show. Makikita niya doon si Auntie Amy at Vong, maging ang all-time crush niyang si Jong na masipag na binabalanse ang pagpapasaya ng madlang pipol tuwing tanghali at fulltime na paglilingkod sa mamamayan bilang public official. Makakasalubong niya ang It Girl na si Ann at ito mismo ang magtatanong kung sino siya, may pangamba sa boses, naninibagong hindi lang siya ang maganda sa building, at parang may kaunti pa ngang pagbabanta. Hindi sasagot si Perla. Ngingiti lang, iikot nang dalawang beses, at maiintindihan na ng artista kung saan dapat ihatid si Perla.

Sa audition room, si Vice ang huli niyang makikita. Magtititigan sila pagpasok ni Perla sa kwarto. Titingnan ni Vice

si Perla mula ulo hanggang paa, at si Perla kay Vice mula paa hanggang ulo, nagsusukatan. Mararamdaman ng staff at ng ibang mga contestant ang tensiyon sa dalawa. Maging ang mga manonood sa kani-kanilang bahay ay makakaramdam ng kakaibang bigat at panandaliang tatahimik, inaabangan ang nagbabadyang pagsulpot ng bagong reyna ng tanghalian. Alam ni Perla na dito, hindi lang ganda ang kailangan kundi pagiging komedyante. Kung sa ibang contest ay ganda at talino, dito ay pati timing at wit. Parte ang halakhak sa puhunan. Sa semi-finals na siya luluha. Linggo rin ang lilipas mula audition bago ang contest proper at buwan ang bibilangin pa-finals pero kakayanin ni Perla. Magtitiis siya. Kakayod sa Maynila gaya ng marami pang nauna sa kaniya. Magiging serbidora, kahera, kusinera, matustusan lang ang paghihintay. Sa dulo, pagkatapos niyang makamit ang standing ovation mula sa mga manonood at hurado, si Vice mismo ang magpapataw ng korona sa kaniya. ‘Yung aabot sa kisame ng studio. At, ika nga nila, the rest is history.

Pero sadyang mapagbiro ang kapalaran. Liban sa patong-patong na komplikasyon ng pandemya at pagkawala ng prangkisa, saksak din sa tagiliran ang sinabi ng gwardiyang nagbabantay ng gate: “Ma’am, singing contest po muna ngayong taon. Next year ho subukan niyo, malamang may pageant ulit.”

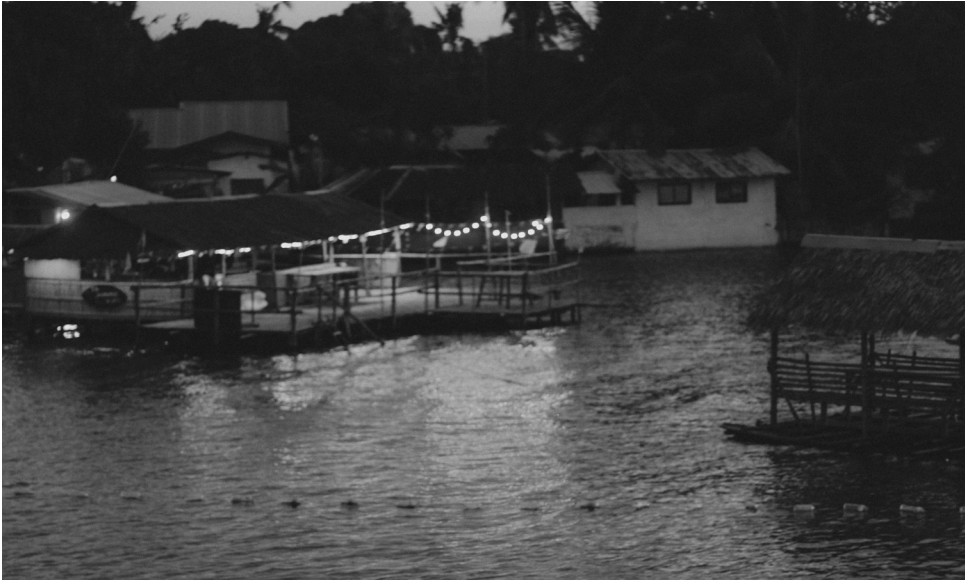
Lantang arosep na naglakad si Perla pabalik ng istasyon sa Cubao. Kumakalam na ang sikmura niya at kulang na kulang ang pamasaha pabalik. Biglang buhos pa ng ulan bago makahanap ng sisilungan kaya basang-basa siyang dumating. Minabuti niyang umupo sa gutter dahil doon siya nababagay. Reyna ng burak. Tama

si Nanette. Yumuko siya, umaasang matunaw ang binti at katawan ng tubig ulan hanggang tangayin sa kanal at ibalik sa dagat.

“Baka magkasakit ka niyan.” Tumingala si Perla sa pamilyar na boses. Si Bandam, may dalang payong at isang malaking bag. Mula sa bag ay naglabas siya ng bimpo na pamunas sa basang bumbunan ni Perla. Pagkatapos ay inabot ni Bandam ang mahaba niyang kamay, “Tara,” at tinanggap naman ni Perla ang tulong, pinunasan ang luha sa mata.

“Saan tayo pupunta?” tanong ni Perla.

“Pupunta tayo sa Broadway,” sabi ni Bandam.

“Tignan mo—napakaliwanag. Parang beerhouse.”

Ang larawan ay kuha sa bayan namin sa Zambales. May bagong tayong tambayan doon, floating restaurant ang pakilala nito. Kung parte ng kwento, o ng kasaysayan ni Perla, magugulat siya sa unang gabi ng pagbubukas nito. Dadalhin niya ang isang kaibigang sirena, o di kaya ay ang nanay niyang si Nanette, saka sasabihin, “Tignan mo—napakaliwanag. Parang beerhouse.”